

Lublin, 26 września 2022 r.

RIO.II.600.31.2022

Pan Damian Daniel Baj

Wójt Gminy

Trawniki 605

21-044 Trawniki

Szanowny Panie Wójt

W dniach od 14 czerwca do 21 lipca 2022 r. (z uzasadnionymi przerwami) Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej gminy Trawniki. Protokół kontroli podpisano 23 sierpnia 2022 r.

W zakresie nieprawidłowości o incydentalnym charakterze, co do których udzielono stosownego instruktażu - nie formułowano wniosków pokontrolnych.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz wnioski co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1668).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości.

1. W zakresie danych ogólnoorganizacyjnych:

1.1. Niepowołanie zastępcy wójta – str. 2 protokołu.

Podjąć działania mające na celu zatrudnienie zastępcy wójta, w związku z przepisami art. 26a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.).

2. W zakresie rachunkowości i sprawozdawczości:

2.1. Nieprawidłowości w zakresie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, polegające na:

- niewskazaniu wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji,
- ustaleniu nieprawidłowych zasad klasyfikacji zdarzeń na koncie 224 „Rozrachunki budżetu” oraz na koncie 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”,
- nieujęciu – w wykazie prowadzonych ksiąg – wszystkich dzienników częściowych – str. 9-10 protokołu.

Dokonać zmian dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, przez:

- określenie wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji,
- sporządzenie kompletnego wykazu prowadzonych ksiąg rachunkowych,
- określenie – prawidłowych zasad klasyfikacji zdarzeń na kontach 224 "Rozrachunki budżetu" oraz 720 "Przychody z tytułu dochodów budżetowych",

stosownie do przepisów art. 10 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz 217 z późn. zm.), mając na uwadze zasady funkcjonowania ww. kont, określone w Załącznikach Nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342) powoływanego w dalszej części tego wystąpienia jako „rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.” w związku z przepisami art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

2.2. Ewidencjonowanie operacji na kontach nieuwjętych w zakładowym planie kont – str. 11 protokołu.

Zapisów o zdarzeniach dokonywać na kontach przewidzianych do stosowania w zakładowym planie kont, w związku z przepisami art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a i ust. 2 ustawy o rachunkowości. Jeżeli zamieszczona w zakładowym planie kont liczba kont syntetycznych jest niewystarczająca w stosunku do potrzeb prowadzenia prawidłowej ewidencji - uzupełnić go o konta zgodne co do treści ekonomicznej, zgodnie z przepisami § 20 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

2.3. Przypadki niebieżącego ujęcia - na koncie 011 „Środki trwałe” - operacji przychodu środków trwałych oraz ujęcie w ewidencji analitycznej pod jedną pozycją środka trwałego składającego się z kilku obiektów – str. 14-15 protokołu.

Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego wprowadzać, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, stosownie do przepisów art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Ewidencję analityczną środków trwałych prowadzić w sposób umożliwiający ustalenie ich wartości początkowej, ujmując każdy obiekt w oddzielnej pozycji, zgodnie z przepisami zawartymi w części „Objaśnienia wstępne” rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 października

2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT) (Dz. U. z 2016 r., poz. 1864), w związku z przepisami art. 40 ust. 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 459 z póź. zm.) oraz zgodnie z zasadami funkcjonowania konta 011 „Środki trwałe” określonymi w Załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

2.4. Przypadki nieprawidłowej klasyfikacji budżetowej dochodów i wydatków – str. 27, 78-79 protokołu.

Dochody i wydatki budżetowe klasyfikować zgodnie z ich charakterem, do właściwych paragrafów, określonych w Załączniku nr 3 i 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 513 z późn. zm.), w szczególności:

- dochody z tytułu sprzedaży gruntów - do § 0770 „Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości”,
- wydatki na zakup artykułów spożywczych - do § 4220 „Zakup środków żywności”.

2.5. Nieterminowy zwrotów wadium i zabezpieczenia należytego wykonania umowy, wniesionych w pieniądzu w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych – str. 22-23 protokołu.

Zwrotu wadium, wniesionego w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, dokonywać niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia wystąpienia jednej z okoliczności wskazanych w przepisach art. 98 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710 z późn. zm.).

Zwrotu – wniesionych w pieniądzu – zabezpieczeń należytego wykonania umów dokonywać w terminach określonych w art. 453 ust. 1 i 3 ustawy Prawo zamówień publicznych.

2.6. Przypadki nieterminowego ewidencjonowania zaangażowania wydatków – str. 23-24 protokołu.

Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego ujmować na stronie Ma konta 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” na bieżąco, na podstawie umów, decyzji i innych postanowień, których wykonanie spowoduje konieczność dokonania wydatków budżetowych w roku bieżącym, zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta, określonymi w Załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z 13 września 2017 r.

2.7. Wykazanie – w jednostkowym sprawozdaniu Rb-N za 2021 r. – zawyżonej kwoty należności wymagalnych – str. 27-28 protokołu.

Jednostkowe sprawozdanie Rb-N „Kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych” sporządzać na podstawie prawidłowo prowadzonej ewidencji księgowej oraz innych dokumentów dotyczących jednostki, stosownie do przepisów § 4 ust. 1 pkt 1

rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2396), mając na uwadze przepisy § 13 ust. 1 pkt 5 „Instrukcji sporządzania sprawozdań”, stanowiącej załącznik Nr 8 do tego rozporządzenia.

- 2.8. *Wykazanie w ewidencji analitycznej do konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” na 31.12.2021r. należności wymagalnych niezgodnych ze stanem faktycznym – str. 54-56 protokołu.*

W księgach rachunkowych wykazywać dane zgodne ze stanem rzeczywistym, zgodnie z przepisami art. 24 ust. 2 i ust. 4 pkt 3 ustawy o rachunkowości, mając na uwadze przepisy § 27 pkt 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375).

3. W zakresie budżetu gminy:

3.1. W zakresie dochodów budżetowych:

- 3.1.1. *Przypadki nieopodatkowania oraz opodatkowania gruntów niezgodnie z ewidencją gruntów i budynków podatkiem rolnym – str. 40 -41, 43 - 44 protokołu.*

W celu zapewnienia powszechności opodatkowania podatkiem rolnym dokonywać okresowej weryfikacji danych zawartych w ewidencji podatkowej z ewidencją gruntów i budynków, w związku z przepisami art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1990 z późn. zm.).

Doprowadzić do zgodności danych zawartych w ewidencji podatkowej z danymi ewidencji gruntów i budynków, w celu ustalenia prawidłowej podstawy opodatkowania podatkiem rolnym.

Grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów jako użytki rolne, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza, opodatkowywać podatkiem rolnym, zaś użytki rolne zajęte na prowadzenie tej działalności opodatkowywać podatkiem od nieruchomości, stawką dla gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333), w związku z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1452 z późn. zm.).

Opodatkować podatników wskazanych w protokole kontroli, z uwzględnieniem okresu przedawnienia prawa do wymiaru zobowiązań podatkowych i okresu przedawnienia zobowiązań podatkowych, wskazanego w przepisach art. 68 i art. 70 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540 z późn. zm.).

3.1.2. Niewykazanie – w deklaracji na podatek od nieruchomości na 2021 r. sporządzonej przez Urząd Gminy – powierzchni oddanych w najem lokali mieszkalnych, niestanowiących odrębnych nieruchomości – str. 46, 47 protokołu.

W deklaracji na podatek od nieruchomości wykazywać rzetelne dane w zakresie przedmiotów podlegających opodatkowaniu bądź zwolnieniu z tego podatku, w tym dotyczących powierzchni oddanych w najem gminnych lokali mieszkalnych niestanowiących odrębnych nieruchomości, w związku z przepisami art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. a, art. 6 ust. 9 pkt 1 i ust. 10 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

3.1.3. Przypadki niewystawiania/niesystematycznego wystawiania upomnień i tytułów wykonawczych podatnikom posiadającym zaległości podatkowe oraz dłużnikom posiadającym zaległości z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi – str. 52, 53, 58, 59 protokołu.

Podjąć konsekwentne czynności zmierzające do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w stosunku do osób posiadających zaległości podatkowe i dłużników opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w związku z przepisami art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r. poz. 479 z późn. zm.). Po bezskutecznym upływie wyznaczonego w upomnieniu terminu płatności, wystawiać tytuły wykonawcze, mając na uwadze przepisy art. 6 § 1 i art. 26 § 1 cytowanej ustawy oraz przepisy art. 6q § 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1297 z późn. zm.).

3.1.4. Ustalenie opłaty za zajęcie pasa drogowego w nieprawidłowej wysokości – str. 61, 62 protokołu.

Opłatę za zajęcie pasa drogowego ustalać zgodnie z przepisami art. 40 ust. 4 - 6 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1693 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 40 ust. 10 tej ustawy, zgodnie z którymi zajęcie pasa drogowego o powierzchni mniejszej niż 1 m² lub powierzchni pasa drogowego zajętej przez rzut poziomy obiektu budowlanego lub urządzenia mniejszej niż 1 m² traktowane jest jak zajęcie 1 m² pasa drogowego.

3.2. W zakresie wydatków budżetowych:

3.2.1. Niewskazywanie przesłanek przyznania pracownikom dodatków specjalnych – str. 67, 69 – 70 protokołu.

Dodatki specjalne przyznawać z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań, stosownie do przepisów art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 530).

3.2.2. Ustalenie pracownikowi wynagrodzenia zasadniczego w wysokości przekraczającej maksymalny poziom przewidziany dla zajmowanego stanowiska w obowiązującym w jednostce regulaminie wynagradzania (o 50 zł) – str. 69 protokołu.

Wynagrodzenie zasadnicze pracowników ustalać w wysokości nie wyższej niż maksymalne ustalone dla określonego stanowiska w obowiązującym w jednostce regulaminie wynagradzania, w związku z przepisami art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 530).

3.2.3. Wliczenie urlopu bezpłatnego do okresów uprawniających do nagrody jubileuszowej, co skutkowało jej wypłaceniem przed nabyciem do niej prawa – str. 72 protokołu.

Do okresów pracy uprawniających do nagrody jubileuszowej wliczać wszystkie poprzednio zakończone okresy zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze, stosownie do przepisów art. 38 ust. 5 ustawy o pracownikach samorządowych. Do okresów tych nie zaliczać okresu urlopu bezpłatnego, w związku z przepisami art. 174 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1510 z późn. zm.).

Nagrodę jubileuszową przyznawać i wypłacać niezwłocznie po nabyciu przez pracownika samorządowego prawa do tej nagrody, nie wcześniej niż w dniu upływu okresu uprawniającego do nagrody, zgodnie z przepisami § 8 ust. 1 i 4 tego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1960).

3.2.4. Obliczenie ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy za nieprawidłowo ustaloną liczbę dni niewykorzystanego urlopu, co skutkowało wypłaceniem ekwiwalentu w zawyżonej wysokości (ogółem o 727,72 zł) – str. 73-74 protokołu.

Ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy ustalać i wypłacać za poprawnie ustaloną liczbę dni niewykorzystanego przez pracownika urlopu, w związku z przepisami art. 171 § 1 ustawy z 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy.

Przy ustalaniu liczby dni niewykorzystanego urlopu w wymiarze proporcjonalnym, przyjmować kalendarzowy miesiąc pracy odpowiadający 1/12 wymiaru urlopu przysługującego pracownikowi na podstawie art. 154 § 1 i 2 Kodeksu pracy, zaokrąglając niepełny kalendarzowy miesiąc pracy w górę do pełnego miesiąca, stosownie do przepisów art. 155^{2a} § 1 i § 2 tej ustawy, a niepełny dzień urlopu - w górę do pełnego dnia, zgodnie z art. 155³ § 1 tej ustawy.

Wystąpić do byłych pracowników o zwrot nadpłaconych kwot lub wyegzekwować je od osób odpowiedzialnych za nieprawidłowe wypłaceni, na podstawie przepisów działu piątego Kodeksu pracy.

3.2.5. *Zawarcie – w dokumentacji postępowania odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych – różniących się informacji w zakresie terminu wykonania zadania – str. 87 protokołu.*

Zapewnić zgodność treści ogłoszenia o zamówieniu z dokumentami zamówienia, mając na uwadze, że zawarcie w nich różniących się informacji, może wprowadzać w błąd wykonawców ubiegających się o zamówienie, a w konsekwencji może prowadzić do naruszenia przepisów art. 16 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.2.6. *Wskazanie – w ogłoszeniu o zamówieniu na budowę sieci NN z punktami świetlnymi, jako podmiotowego środka dowodowego – oświadczenia wstępnego, o którym mowa w art. 125 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych – str. 93 protokołu.*

W ogłoszeniu o zamówieniu klasycznym o wartości mniejszej niż progi unijne, zamieszczanym w Biuletynie Zamówień Publicznych w związku z przepisami art. 267 ust. 2 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, w wykazie wymaganych od wykonawców podmiotowych środków dowodowych, nie wskazywać oświadczenia, o którym mowa w art. 125 ust. 1 ustawy, w związku z przepisami art. 7 pkt 17 tej ustawy

3.2.7. *Niewezwanie wykonawcy, którego oferta w postępowaniu na budowę sieci NN z punktami świetlnymi została oceniona najwyżej, do uzupełnienia dokumentów potwierdzających spełnianie warunku udziału w postępowaniu (dotyczącego zdolności technicznej lub zawodowej), w sytuacji gdy złożony przez wykonawcę wykaz robót nie potwierdzał spełniania tego warunku w zakresie opisanym przez zamawiającego – str. 93-94 protokołu.*

Wykonawców, którzy nie złożyli podmiotowych środków dowodowych, innych dokumentów lub oświadczeń składanych w postępowaniu lub są one niekompletne lub zawierają błędy, wzywać – odpowiednio – do ich złożenia, poprawienia lub uzupełnienia w wyznaczonym terminie, chyba że wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu albo oferta wykonawcy podlegają odrzuceniu bez względu na ich złożenie, uzupełnienie lub poprawienie lub zachodzą przesłanki unieważnienia postępowania, stosownie do przepisów art. 128 ust. 1 w związku z art. 266 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.2.8. *Nieterminowe zamieszczenie – w Biuletynie Zamówień Publicznych – ogłoszenia o wykonaniu umowy na budowę sieci NN z punktami świetlnymi – str. 94 protokołu.*

Ogłoszenie o wykonaniu umowy zamieszczać w Biuletynie Zamówień Publicznych nie później niż w terminie 30 dni od wykonania umowy, stosownie do przepisów art. 448 ustawy Prawo zamówień publicznych.

4. W zakresie gospodarki mieniem:

4.1. Zamieszczanie – w ogłoszeniach o przetargach na sprzedaż nieruchomości – jako warunku uczestnictwa w przetargu przedłożenia komisji przetargowej dowodu wpłaty wadium – str 108, 109-110 protokołu.

W ogłoszeniu o przetargu nie zamieszczać wymogu przedłożenia komisji przetargowej dowodu wniesienia wadium, mając na uwadze, że warunkiem udziału w przetargu jest wniesienie 1` wadium w terminie wyznaczonym w ogłoszeniu o przetargu, a termin ten winien być wyznaczony w taki sposób, aby umożliwić komisji przetargowej stwierdzenie, nie później niż 3 dni przed przetargiem, że dokonano jego wniesienia, stosownie do przepisów § 4 ust. 1, 5 i 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2021 r. poz. 2213).

Jeżeli uważa Pan, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Panu – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pan zobowiązany zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres: wkgf@lublin.rio.gov.pl) – w terminie 30 dni od daty doręczenia Panu tego wystąpienia, mając na uwadze przepisy art. 27 tej ustawy.

Jacek Grządka

Do wiadomości:

Rada Gminy Trawniki